

Szerkesztőség:

II-ik kerület 460. házszám,
hová a lap szellemi részét
illető közlemények kül-
dendők.

Kéziratok vissza nem
adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdája, hová az
előfizetési pénzek, a hirde-
tések és ezeknek díjai, va-
lamint a felszólamlások kül-
dendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész
évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre
2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:
TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA.
Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadó-
hivatalhoz küldendők. Nyilttér sora 1 korona.

† Özv. Blaskovich Albertné.

1900. Husvét első napján d. u. 4 óra-
kor hirdették az abonyi róm. kath. templom
öreg harangjai, hogy egy jóságos lélek ké-
szül az Úr színe elé a földi gyarló életből.

Ebeczki Blaskovich Albertné szül. Ká-
rász Irén urnő volt a halott.

Nagy halottja — igaz törhetlen hitű —
a róm. kath. vallásnak és mindazoknak,
kik a jó szív könyörületeségébe vetik
végső bizalmukat a lét küzdelmeiben.

Az abonyi katolikus templom patróna-
nusa, a szegények jóltevője, a szomorodot-
tak vigasztalója nyugszik a ravatalon.

68 esztendő örömei és bánatának osz-
tályrészesége volt.

68 életévvel záródott a számára kimért
földi lét, mely idő utolsó két hetének be-
tegség szülte szenvedéseit, a halál ujjá
hűen festé a szelid, jóságos arcra.

Csak a homlok maradt a felhőtlen,
tisztá változatlan. Mintha angyalok szárnya
óvta volna a halál romboló munkája ellen.

Annyi nemes gondolat otthonához még
a halál is félve mert közeledni.

De jött: és befejezte munkáját feltar-
tótathatatlanul, magával vivén a legneme-

sebb kebel végső sóhaját, maga után hagyva
a gyászt, a bánatot, mindenfelé.

Hogy mi volt ő azoknak, kik ismerték,
megmagyarázza a ragaszkodó szeretet, mely-
lyel körülvették. Közvetlen környezete hosz-
szu időközön keresztül alig változott; hűség-
gel, szeretettel viseltetett iránta, hiszen ő
is úgy gondoskodott róluk. S ha sokak
arczáról letörölte a szükség, a fájdalom
okozta könnyeket, százsorta visszahozta
azokat a halála miatti fájdalom abba a
nagy családba, mely — vérszerinti övéin
kívül — a szeretet vallása révén hozzá
tartozott.

A jó urnő eltávoztával ki tudja, hogy
változik a kép?

Egy szép, virágzó gazdaság maradt
utána, az abonyi 900 holdas uradalom,
gyönyörű vadregényes angol kerttől körül-
vett ősi kastélyával, mik fölött az ő tekin-
tete annyi szeretettel örködött.

E kastélyba hozta őt, a szép szegedi
magyar leányt 1852-ik évben 38 évi hol-
dog házas életre ebeczki Blaskovich Albert
a vidék közkedveltségű földes urasága.
1890. év január 12-én hagyta özvegyiségre
s a sok könny után — mit érte hullatott
az elválás fájdalma — a halál engesztel-
désében egyesült vele ismét 10 év múlva
a szerető hitves, a tápió-szent-mártoni
kriptában.

Itt hagyja a neki annyira kedves

Abonyt, hol áldásos életéről annyi sok
szép emlék, nemes alkotás beszél.

Im egyrészt a róm. kath. templomot
értékes ajándékokkal gazdagítá, milyenek
az oltár mellett felállított Jézus és Mária
remek kivitelű szobrok, a legutóbb beállit-
tott Szent-Antal-szobor a templom hajójá-
ban. A gyönyörűen stikkelt oltárpárnák,
oltárterítő, valamint a majd 10 négyszög-
méter nagyságu adventi oltárkép saját kézi
munkái, mint igazi vallásos érzelmeinek
tanúi. Másrészt emberbaráti gondoskodásá-
nak legszebb bizonyosága a városi szegény-
ház, minek létesítése és fenntartása az ő
bőkezűségéből tellett.

Most már megszűnt működni a jóté-
kony kéz, megbénította örökre a halál.

Nyitva a tápió-szent-mártoni családi
sírbot, oda viszik utolsó útjára, talán az
utolsó „Nagyasszonyt“, kit a halál árnyé-
kába a népnek jajsza kisér.

Tantossy Miklós.

A beszentelés Abonyban.

Kedves virágai, kedvesei koszorútól körül-
véve ott feküdt a ravatalon érzékporsóban özv.
Blaskovich Albertné; elszállt a nemes
lélek porhüvelyéből, megszűnt dobogni a szerető
jóságos szív.

A szoba, valamint az előszoba tetőtől talpig
fekete drapériával bevonva hirdették a mély gyászt,
mit övéi és az egész város által annyira szeretett

TÁRCZA.

A Kapor leányok.

Irta: Csizmadia Guits Matild.

A B i uri kaszinó tartotta elite bál-
ját, özv. Zakary Flóra grófné, az ottani nagy bir-
tokosné volt a bálanya.

Már rég elfoglalta déli virágokból alakított
páholyát, amikor belépett három feltűnő szép,
magas, karcu leány; hófehér könnyű selyem ru-
háikkal versenyt csillogott fehér, üde bőrük s
ebből a nagy fehérségből, élesen vált ki, magasra
fésült fénylő fekete hajuk és hosszú szempilláktól
árnyalt, mélységes nagy szemük. Mint egy villany-
ütésre fordult össze a gardedes dam-ok feje „kik
ezek?“ látszott kérdezni tekintetük, a mikor fel-
tünt az ifju hölgyek mögött, az öreg őszhaju,
hajlott természetű Kapor. Egyszerre kicsinylő mosoly,
felfittyesztett ajak és félrefordított tekintet váltot-
ták fel az általános kíváncsiságot, — óh a koldu-
sok — fejezte ki arcuk. A három leány, a hoz-
zájuk rohanó ifjak karján, a Lady-Patronesse pá-
holya elé sietett, mélyen meghajoltak a grófné
előtt, az pedig oda lépett a leányokhoz, szeretetre
méltó mosollyal nyújtotta csókra kezét.

— Mulassatok jól kedveseim! — szolt a
grófnő barátságosan s miután a zene nem szolt
s mert titokban mindenki figyelt a történetekre, a
grófné csengő szavait a legtávolabb ülők is meg-
hallották.

— Ugy-e gyönyörű leányok? — e szavakkal
fordult a grófné a mellette álló alispánhoz —

olyanok, mint egy galyon három egyszerre kipa-
tant fehér rózsák.

— Éles szeme van az én Laczimnak! A há-
rom közül milyen egyszerre kitudta választani a
legszebbet! Ugy-e bár méltóságos grófné?

— Bajos lenne meghatározni, hogy a három
közül, melyik a legszebb — felelt a grófné elgon-
dolkozva. — Alispán ur fia, a legidősebb leány-
nyal, Emmával tánczol.

— Hát Böszörményi Géza a tanár? — kér-
dezte Munkácsy, az alispán érdeklődve.

— Böszörményi, Etellel, a középsővel és
Garay Sándor a mérnök, Elvirával, a legfiatalab-
bal — tánczol.

— Teringettél! A három legszebb, legjobb,
házasulandó ifju szaladt értük karra fonn, — ne-
vetett kedélyesen az alispán. — Ezeknek a kisasz-
zonyoknak, én nagy jövőt jósolok!

— Kik ezek? — kérdezte egy vidéki járási
orvosné a mellette ülő Garayné, a megyei főor-
vos feleségét. A grófné nagyon barátságos volt
hozzájuk.

— Gazdatisztjének a leányai — pityyestette
fel a száját a kérdezett — az apjuk tisztartó volt
a birtokán és mind a három leánynak ő a ke-
resztanyja.

— Anyjuk nincs?

— Nincs! meghalt gyermek-szülésben ezelőtt
10 évvel s akkor ennek az embernek, a bánat
megzavarta az esztét, a tébolydában volt 3 évig,
— a grófné teljes fizetésével nyugdíjazta, leányait
pedig, Emmát, Etelt és Elvirát zárdában neveltette.
A mult nyáron hozta haza a grófné az itteni
kastélyba, ahol most atyjuk gondnok. De eddig
még a városban sem mutatkoztak.

— Különös, mind a háromnak „E“-vel kez-
dődik a neve — jegyezte meg a vidéki doktorné.

— Az ám! azt mondja a mosóné — szolt
közbe Böszörményiné, akinek a fia a középső
leánynyal tánczolt — ő ismerte az anyjukat ezek-
nek a leányoknak, nagyon szép volt, de egy do-
logtalan, renyhe asszony volt, azért kereste ki az
egyforma betűs neveket, hogy egymás ruháit vi-
selhessék és akkor a háromnak volt 6 inge.

— Igen! nálam is beszélte, hogy ezek a
leányok hét számra sem fésülködtek, anyjuk éle-
tében — vette át a szót Garayné mérges pillan-
tasokat szórva a leány felé, akit a fia ugyancsak
tüzesen forgatott — s azt mondja, ugy néztek ki
akkor, mint valami idétlen macska fiók.

— Annál szebbek most — mondá Böször-
ményiné — s ugy látszik a fiainkat el sem akar-
ják többet bocsájtani. Hej! tudom mérges a nagy-
ságos alispáné, hogy az ő ügyész fia is nem in-
kább a kancsal Kerecsényi baroneszt tánczoltatja.
Az alispáné csakugyan a három tüneményes
szépségről beszélt környezetének.

— Klaudinám gyermekkorában együtt paj-
táskodott a legfiatalabb leánynyal, ugy hiszem
Emmának hívták; egyszer megbotránkozva ujsá-
golta otthon, hogy: — Anyuskám! Kapor Emma
harisnyájának nincs ám feje, csak ugy van bele
tűzködve a harisnyaszár a cipője — ha! ha! ha!

— Hjah! nem ért ám rá a szép mama ha-
risnyát kötni, mert a gróf nagyon sok idejét elra-
bolta! — jegyezte meg kétértelmű mosoly kísé-
rében Kerecsényi báróné — én Istenem! hiszen
nyilt titok volt a felsőbb körökben, hogy ezek a
leányok . . . — a többit ugy suttogta el az alis-
páné fülébe. Tudta mennyit kell elhallgatni, hogy
mégis megtudják a titkot.

urnó halála okozott. A gyászpompát Király István temetkezési vállalata fejtette ki. 15-én zárta le örök álmra szemeit s 17-én 11 és 1/2 órára volt kítüzve a beszentelés. Egész zarándoklás folyt koporsójához, sietett a nép, hogy még egy utolsó „Isten hozzád“-ot inthessen a szegények jölvőjének. 17-én pedig már 10 órakor ellepte a sokaság a kastély környékét. Ott lehetett látni az egész város földesurait, számottevő közegeit. Ott volt a város előljárósága, ott volt „Abony“ szerkesztősége. Eljött a régi tűzoltóság kis csapata, hogy utóljára hajtsa meg előtte remek zászlaját, melyet számukra ő csináltatott. 11 és 1/2 órakor mindkét templom, — a katolikus és református — harangjai hirdették, hogy kezdetét vette a beszentelés. Három pap, három minisztrálói gyerekek végezték az utolsó szertartást. Azután megcsendült a helybeli kántor szép érzéstartaló hangja, ki énekével mélyen meghatotta a gyászoló közönséget. Ott álltak a koporsó körül a vidékről, a végtisztességre ide jövő rokonok: ott volt az elhunyt leánya Blaskovich Clemence gróf Keglevich Gáborné, gróf Keglevich Gábor és Fáy Béla vejei, özv. Blaskovich Miklósné, Blaskovich Ernő, Blaskovich Sándor híres színművész, Blaskovich Elemér, báró Fehérvári Celestin, id. gróf Szapáry István Pestmegye volt főispánja. Ott álltak körülötte szeretett unokái gróf Keglevich Erzsébet és férje gróf Tisza Kálmán, gróf Keglevich Miklós, György és István, Fáy György és Rózsa. Eljöttek unokái ismét, hogy itt töltsék a husvétli ünnepeket, hej de szomorúan. Hányszor töltötték itt mint kis gyermekek a szerető nagynya mellett az ünnepeket vígan, fölvidítva a csendes kastélyt.

Ott voltak a koporsó mellett régi eselédei, kik egy négyed századon át hiven szolgálták urnójukat, mindegyik arczán a bánat, mindegyik szemében a könny. Ott zokogott az elhunyt 96 esztendő öreg szakácsa, ki előbb urát, most urnóját temette el.

A szertartás végezte után következett a koporsó bezárás s itt egy megható jelenet, midőn a család egy utolsó bucsut vett a halottól.

Ezután előállt az elhunyt négyes fogata, hogy elvigye pihenő helyére, örök nyugalomra a birtok urnóját. Utánna ment egy másik kocsi a koszorukat vive. Rügyező fák, lombos esztergák, zöldelő vetések között haladt a kocsi. A neki oly kedves kertje mellett ment el az, de ő már azt többé nem látja; birtoka zöldelő, dus vetéseit nem szemléli többé utjában a bezárt koporsó. Eltűnik a koporsó s most vége mindennek, de emléke még nagyon-nagyon soká élni fog, hisz a szeretet lángját gyújtja meg a nép szívében, mely nem fog kialudni soha. T. J.

A temetés.

Tápió-Szent-Mártontól Keletre, mintegy 2 klméterre, a Tápió partján van egy magas domb,

A hölgyek égre emelt szemekkel, ámulva csapták össze kis kezüket.

— Ugyan ne mond Klarissza! — csodálkozott az alispáné. És a grófné semmit sem sejtett?

— Dehogyan nem! Tudta! neki soha sem volt gyermeke, hát szemet hunyt szegény Flóra!

Szegény Kapor leányok! ha sejtelmük lett volna róla, hogy milyen árt kell fizetni azért az általános irigyelt hódításért, talán leültek volna inkább a tánczterem legrejtettebb zugába, mint ott lebegjenek tánczban, könnyen kaczerkódva, mint szellőben a rózsaszál.

Vagy talán még sem! Hiszen büszkén hordott szép fejük, olyan közönyösen tekintett el a tömeg felett; tánczrendjükben három név változott, Munkácsy, Böszörményi és Garay; erre a három ifjura nevetett, ragyogott, csillogott fekete szemük és néha-néha az ősz apára, boldogan, dicsekedve, mosolyogva.

Ezen a bálon kezdődött három nagyralátó anya kinszenvedése és három szerelemre termett kis leány boldogsága.

Hiába volt szép szó, harag, könyörgés, tilalom, az ifjakat nem lehetett rávenni, hogy a bálban megkezdett ismeretséget megszakítsák. Szerelmes lett mind a három fülig s oly szerencsésen, hogy nem lettek egymásnak vágytársai. A Kapor leányok nemcsak egyformán szépek, de magas műveltségű, szellemes hölgyecskék voltak s nagyon érdekessé tette őket az az önállóság, biztos fellépés, mely csak a fiatal asszonyok és az anya nélkül nevelt leányok tulajdonsága.

Bátrak, kedélyesek, kedvesek és igazak vol-

melyről messze vidéket bélehet látni, vagy ugy négy mértföld kerületben.

Ezen a magas dombon áll a Blaskovichok temploma, orgonával, harangokkal felszerelve.

Ebben a templomban volt elhelyezve a kettős koporsó, gyertyákkal és délszaki növényzettel környezve, két hatalmas pálma impozáns levelei alatt, — rajta egyetlen leánya fekete koszorújával, a koporsó végéhez volt támasztva az egyszerű fakereszt, ezen volt Abony város koszorúja, melynél alig volt különb egy kettő. A többi koszorúk a templom falain s a fal mellett álló 4 padosoron voltak felaggatva.

A koszorúk a következő feliratokat viselték:

„Clemence és Gábor — kedves anyáknak.“

„A szegények gyámolítójának — Abony város közönsége.“

„Spett Vincze és családja — mély tisztelettel.“

„Miklós, Gyuri és Pista — kedves nagyanyjuknak.“

„Rónay Jolán — szeretett nagynénjének.“

„Corneli és Elemér — szeretett Irén néninek.“

„Celestine — szeretett nénjének.“

„Erzsébet és Kálmán — kedves nagyanyáknak.“

„György, Róza, László — szeretett nagyanyjuknak.“

„Cziráky Rózsa és Antal.“

„Balbalaky Mária — szeretett jó urnőjének.“

A templom mögött a domb tetőn van egy pár száz négyszögöl terület bekerítve, ez a Blaskovichok ősi temetkezési helye, itt fekszenek a hatalmas család ősei és mostanában, az újabb időben elhalt tagjai.

Feltűnő, hogy nem egy sírboltjuk van, hanem mindegyiknek külön kis sírbolt szolgál örökös lakásul, a kerített helyen mintegy 6 ilyen kis sírbolt van, lent a földben, melyeket csak az elbük állított szebbnél-szebb, óriás síremlékek és a tetejükön emelkedő sírdombok jeleznek. Külön van Blaskovich Albertnek nagy fekete márványból készült síremléke, — azután Blaskovich Matild, Leóni és Irén kiskorukban elhalt gyermekeknek, — 23 éves korában elhalt Huszár Istvánné Blaskovich Annának, — Blaskovich Pál és neje Ethre Borbála és gyermekei, József és Bertának, — Blaskovich Lászlónak, — 23 éves korában elhalt Blaskovich Bertalanné Almássy Erzsébetnek, Blaskovich Józsefné fái Fáy Annának, — 1859. évben elhalt Blaskovich Bertalannak. Van még ezen kívül egy nyitott üres sírbolt — és egy gróf Keglevich Gábor által emeltetett díszes massiv, kápolnaszerű épület, az abonyi Blaskovich Albert és neje számára, azonban a család ebbe nem hagy temetkezni.

Abban a sírboltban, melyben Blaskovich Albert fekszik, van még vagy 5—6 koporsó, Albertén kívül mind fából, köztük egy gazdagon

tak; semmi sem volt könnyebb, mint meggyőződni az ifjaknak arról, hogy szeretve vannak.

Az ötödik látogatásnál már a kastélykert kopár százados fái alatt, a frissen esett havon repesett kedvese elé a három szép leány és minden szégyenkedés nélkül simultak a reájuk várakozó ifjak keblére.

Hanem már az orgonabokor bontogatta firtós virágját, még akkor sem dicsekedhettek az urak többel, mint az ötödik látogatásnál.

Zakary grófné kastélya, ahol Kaporék laktak, jó negyedóra járásra feküdt B....-tól.

Egy délután, mikor a fiatal emberek kiértek, a leányokat teljes díszben, utrakészen találták, ez uttal nem siettek elbük, úgy álltak ott a vad szőlővel futtatott verendán, mint egy-egy óriási pipacs virág, piros volt a ruhájuk, kalapjuk, ernyőjük, csak az arczuk ragyogott elő csodálatos üde fehérén s szemükben volt valami szokatlan szomorú fény.

— Jó, hogy jönnek! — szólta Emma keztyűjét huzva fel — a városba megyünk ugy-e elkísérnek Laczi?

Munkácsy összehuzta a szemöldjeit és késett a felelettel, Emma arca pirosabb lett, mint a ruhája.

— Nos? Mit tétovázik? Talán szégyenli velünk az utcán mutatkozni?

— Emma! mi jut eszedbe? Hogy gondolhatsz felőlem ilyet? — kérdezte az ifju csodálkozva. Hogy nem feleltem rögtön, az azért volt, hogy sajnáltam a bizalmas, élvezetes délutánt, melyet ma elveszítünk. — Nyujtsd karodat édes kis menyasszonyom, indulhatunk!

kiverve ezüst szegekkel, a többiek egyszerűek, minden czifraság és felírás nélkül. A Blaskovichok nagyanyjuké azonban szét van omolva egészen s ott fekszik benne a halott fekete selyemruha halmaz között még meglehetősen épségben, úgy hogy az arczon még a megfeketült bőr is látható, — ide tették özv. Blaskovich Albertné is, férje díszes vörös rézkoporsója mellé le a földre, amiből lettünk s a mivé ime leszünk.

A temetkezési hely mellett áll egy óriás szobor, rajta felhők felett térdel Szent János kőalakja, körülötte kis angyalkák játszadoznak. Ez a monumentális szobor a következő régi stíli verset hirdeti:

„Sem Isten, sem ember,
Akit itten nézek,
De Istenes ember
Amit ezzel képezek.“

Lent a domb alján, a Tápió partján pedig áll Szent Vendel szobra, mely a régi elpusztult kastélyból került oda, körülötte rengeteg sok liba, alatta játszadoznak a liba pásztorok, pedig alig tudják, hogy az a szobor a pásztorok védszentjét ábrázolja.

Abony város tanácsa 7 tagu küldöttséggel képviseltette magát a temetésen, mely küldöttségnek tagjai voltak: Palásti Pál bíró, Arany Sándor főjegyző, Gulyás Mihály, Király János, Altmann Sámuel, Szombathy János és Temesközy Gerzson tanácsnokok.

1/2 12 órakor érkezett meg a család Kátáról s bevonult a templomba, nyomába az abonyi küldöttség s néhány környékbeli uraság, valamint a helybeli előljáróság egy nagy fekete selyem zászló alatt, mely szent Erzsébet képe körül e feliratot viseli: „Erzsébet Magyarország királynéja — áldott emlékezetére.“

Kezdetét vette a három lelkész által tartott nagy mise, belezugott az orgona bánatos dallama, minek végeztével megalakult a menet a rövid utra a sírboltig, e'öl ment két eseléd a nagy díszes kandeláberrel, utánok vitték a keresztet, rajta Abony város koszorújával, azután 12 eseléd vitte a nagy kettős érc koporsót a drága hamvakkal, mit a gyászoló család, az abonyi küldöttség, a megjelent uraságok s a helybeli előljáróság kísért. A sírboltnál még egy ima hangzott el, gróf Keglevich megérintette a koporsót, neje a grófnő pedig megcsókolta a koporsó fedelére erősített feszületet, aztán oda térdelt apja síremléke elé imádkozni, hová gyermekei is követték, ez alatt elhelyezték a sír üregben annak a nagylelkű urnőnek földi maradványait, akinek gyermekeihez intézett utolsó szavai is ezek voltak:

„Vigyázzatok a szegényekre, gyámolítsátok őket, mert az Isten is úgy áld meg benneteket!“

Legyen példa az ő szeretetteljes élete mind az utódok, mind mások előtt s legyen áldott emlékezte mindnyájunk által! T. G.

De Emma mind két karjával átfüzte Laczi nyakát és keserves sírással borult a keblére.

— Azt irták nekünk, hogy nem szeretlek bennünket igazán, hogy kedvesnek akartok, nem feleségnek, hogy nem becsültök semmire bennünket s nyilvános helyen nem mutatkoznátok velünk — zokogta Emma töredezetten — mert szegények vagyunk.

— Nos fiuk? — fordult Munkácsy vérbe borult arczal barátjaihoz — tudjátok-e, hogy ezt a minősíthetlen rágalmat kötelességünk megczáfolni?

— Tudjuk a módját! — szólta Garay komolyan — Virikém, hol találjuk atyádat?

— Az ebédelőben ujságot olvas — szepegte Viri. Fél óra múlva a Kapor leányok, mint menyasszonyok járták be a várost vőlegényük karján.

— Képzeld édes Böszörményiném! — e szavakkal rontott be másnap az alispáné, az eddig meg sem látott, dús gazdag, de „paraszt“ földbirtokosnéhoz — végem van! a fiam! — és ájuldozva dült be egy közelálló karosszékbe.

— Tudom! — állt vendége elé, csipőre tett kézzel, bölintgatott fölvel, a rövid, de széles asszonyosság — az enyém is! — tette hozzá keserűen.

— Elakarja venni? — ugrott fel helyéről az alispáné. — De csak nem hagyja? nem engedi? édes Böszörményiném?

— Nem, addig még a nyelvem mozogni bír! Amig egy csepp erő, akarat lesz bennem, addig nem! Persze! jó is lenne! Azért áldoztam én ezreket a fiamért, azért tettem urrá, hogy egy olyan uti, czifraházi rosz személyt ültessen bele az uraságba és gazdaságba, mint ez a Kapor

A művelődés apostolai.

A modern társadalmat vezető eszmék között mindinkább nagyobb tért hódít az az eszme, hogy egy nép boldogulásához feltétlenül szükséges annak szellemi műveltsége. Nem beszélek boldogulásról és a többi ilyen forgatható fogalmakról úgy, mint azt a szónokok publicisták erkölcsi jólétre és lelki harmóniára ezélogzatva szokták, hanem a nép boldogulását a legmateriaálisabb értelemben és így legközelebb fekvő értelmében használom itt. Beszélek a nép anyagi jólétéről.

És az anyagi jólét, mint fentebb mondtam, szoros összefüggésben van a műveltség állapotával, mit nemzetek példái bizonyítanak. Az angol és a német nép szellemi előkelőségük mellett a gazdaság mezéjén elsőrendű szerepet játszanak. És e kettő között természetszerű az összefüggés.

Mi a sarkfeltétele a művelődés fejlődésének? A nép természetes alkotottsága. Ebben a tekintetben a magyar nép talán páratlan az emberiség nemzetei között. És mi az oka mégis, hogy elrettentő az analphabeták száma és a középosztály szellemi niveauja oly alacsony fokon áll a nyugati társadalmakéhoz képest, hogy merész hízélgéssel mondhatjuk csak azt közép osztálynak. Nálunk hol a bajok kuforrása? Tagadhatatlanul a népoktatás embrionális voltában.

Utópisztikus ábrándkép a népoktatás államosítása, hisz ehhez óriási anyagi hatalom volna szükséges. De csirájában volna orvosolható a baj, ha a tanítóképezdek működését szigorú körültekintéssel és legnagyobb lelkiismerettel figyelnek meg. Tagadhatatlan és szomorú tény, hogy a képezde hallgatóit nem szabad megrostálnunk. — Ugyan ki maradna a rostában, ki az, ki nem szükségéből lép e pályára? Mert nincs a világnak több ily silányul és igazságtalanul javadalmazott állása, mint a tanítóé. Ha van valakinek ambíciója, hogy a művelődés nemes terjesztésének apostola legyen, kit nem riaszt el a megélhetés lehetlensége?

Ha megfontolom, talán nincs is a népoktatásnál felelősségteljesebb hivatás. Többnyire, különösen vidéken, az apa a tanító tanácsára adja a fiát valamely mesterségre, vagy pedig „oskoláztatja tovább.“ Hány embernek jövendő pályája nyugszik a tanító kezei közt s mily kiművelt élelátás szükséges ahhoz, hogy e nemes hivatásnak meg tudjon felelni. Mindenki érzi, hogy azok az

leány! Abból nem eszik ez az inczi-finczi kisasszony, ha százszor gorófné is a keresztanyja,

— Jaj, de lelkemből beszél édes Böszörményiném! Voltam Garaynéál is, az is azt mondta, hogy inkább megtagadja azt az egyetlen egy fiát, mint azt a leányt menyének fogadja. No hát én is azt mondom. Többet mondom! inkább megfojtom, mégsem engedem, hogy egy Kapor leányt keverjen a nemzetségembe. Oh, ha ilyen házasságra adnám a beleegyezésemet, elülhetne az én két szép ártatlan leányom. De szó sincs róla! Az én fiannak már van arája, Kerecsényi Barones; azt kell elvennie, én akarom! Csak ne engedjünk, tartsunk össze édes Böszörményiném, hidje el miénk lesz a győzelem!

Délután hintó állt meg a Zakary kastély előtt és abból az alispánné dult arczal ugrott ki.

— Melyik kegyetek közül az Emma? — e szavakkal rontott a verendán kezimunkázó leányok közé Munkácsyné. Azok megrémülve tekintettek egymásra, végre Emma annyira erőt vett magán, hogy elrebehette, hogy „én“.

— Jöjjön kisasszony velem! a fiam látni kívánja önt! Siessen talán még életben találjuk őt! Oh könyörgöm jöjjön el! — tette össze két kezét Munkácsyné.

Emma egy szót sem szólt, szaladt előre. Beült a kocsiba, úgy amint volt, csipkés kötöcskével; nővérei borítottak fejére valami fekete fátyol felét. Munkácsyné is mellé ült. „Siess! hajts“ — kiáltotta a kocsisnak és hangos zokogással rejtette kendőjébe arczát. Még arra sem szólt, nem kérdezett Emma semmit; ki talált mindent

ütlegek, melyet valamikor tanítójától kapott, sok fejlődő rossztól mentették meg a rügyező lelkivilágot. Nos? ily hivatás lehet-e akárkinek a kezében és lehetséges-e, hogy e hivatásnak nemes művelői akadjanak, míg azzal együtt jár a nyomorgás sorsa? Nem hiszem. Ez oly kérdés, melyre érdemes néhány gondolatot pazarolni.

Dr. TÖRÖK.

MI UJSÁG?

Lapunk zártakor értesülünk, hogy Gulner Gyula országgyűlési képviselőnk államtitkárrá történt kinevezése Ö Felségétől leérkezett. E szerint örömteljes reményünk teljesülésbe ment. Mély tisztelettel üdvözöljük őt ama magas pozícion, melyről jó lelkének, magas tudásának éltető sugarai fognak városunkra és hazánkra is áradni. — Ünnepléses fogadtatására nagyszabású mozgalom indult meg a kerületben s e tárgyban városunk társadalmának tényezői ma délután tartanak értekezletet.

— **Hymen.** Kollár Frigyes törekvő iparos eljegyezte András Etelekát.

— **Alapítvány.** Özv. Blaskovich Albertné elhunyt alkalmából örökösei a következő alapítványt tették: Alapító levél. Abonyban 1900. évi április hó 15-én jobblétre szenderült özvegy ebeczki Blaskovich Albertné született horgosi Kárársz Irén urnó emlékére 200 (kettőszáz) korona alapítványt teszünk Abony község szegényháza javára, azzal a kijelentéssel, hogy ez a töké érintetlenül maradjon, a kamatok azonban évenként a szegényház költségére legyenek fordítva. Ezen kívül 200 koronát adtak át az előjárásnak a szegények közt leendő szétosztás végett.

— **Köszönet-nyilvánítás.** Alulírott kedves köteleességemnek tartom hálás köszönetemet nyilvánítani az abonyi szegényház lakóinak nevében a nagys. Antos-család iránt azon alkalmából, midőn néhai Blaskovich Albertné koporsójára koszoru megváltás czimén a szegények számára 50 koronát ajándékozni kegyes volt. — Abony, 1900. április 22. — Hirling János h. plebános.

— **Tanácsülés.** Folyó hó 17-én tartott tanácsülésnek két tárgya volt, az egyik bold. Blaskovich Albertné Szent-Mártonban történt temetésére egy küldöttség kijelölése, melyben Palásti Pál bíró, Arany Sándor főjegyző, Király János, Szombathy János, Gulyás Mihály, Altmann Sámuel és Temesközy Gerzson tanácsnokok lettek kiküldve.

csak hol felállt, hol leült, a sebesen vágató fogatban, mintha neki nem haladna elég gyorsan.

— Laczi! Édes Laczim! Nem halsz meg ugy-e? — suttogta a halálra vált fiatal ember fölé hajolva Emma.

— Te vagy? Nem! — nyögte a beteg.

Sikerült a sebből kivenni a golyót. Szerencés útja volt, nem sértette a tüdőt, hanem nagyfokú sebláz állt be és Laczi három hétig élethálál közt lebegett. Három hét alatt az a „Fehér néma leány“ — mint Emmát az alispánné nevezte — a beteg szobát alig hagyta el perczekre, ágyban nem feküdt, tükörbe nem nézett, nem beszélt mással csak az orvossal és Istennel, hanem az utóbbival sokat beszélt egész éjjeleken át imádkozott.

Mikor Laczi a veszélyen túl volt, az orvos azt mondta: „Most már kisasszonyomnak van szüksége a gyógyulásra, mert halálosan fáradt.“

Emma szó nélkül fogta fátyolát, lehajolt, megcsókolta Laczi arczát, sokáig szótlanul átölelve tartották egymást; azután a szép sápadt leány, körül sem tekintve, ment az ajtó felé, Munkácsyné utját állta.

— Emma, édes leányom! — mondta szeretettel. Ne menj ily fáradtan haza! pihend ki magad itt! Linám vezessétek a vendég szobába, fektessétek le hadd aludjék szegényke — utasította leányait.

— Mit keresnek én az ön házában asszonyom, most már, miután a fia veszélyen túl van? — kérdezte büszkén villogó tekintettel a leányka.

— Igaz még nem tettem eleget köteleességemnek — törülgette könyves szemét Munkácsyné.

A másik tárgy a Gulner Gyula államtitkár, országgyűlési képviselőnk ünnepléses fogadtatására irányuló mozgalom bejelentése volt, mely alkalommal rendezendő ünneplés költségének fedezésére kibocsátott gyűjtőívre 200 koronát utalványozott a tanács.

— **Adakozások.** Abony község kórházi betegeiről és szegényeiről sem feledkezett meg a gondviselés husvét szent ünnepén. Antos János vendégelte meg őket e napon, küldvén nekik gazdag ebédet és bort. — Folyó hó 17-én pedig ugyancsak a kórház betegek és a szegényház lakói, Hirling János helyettes plebános rendelkezéséből reggelit, jó ebédet és vacsorát kaptak. Fogadják nemes cselekedetükért az előjáróság ez uton kifejezett meleg köszönetét ugy a megvendégelt szegények, mint a város közönsége nevében.

— **Uj bíró.** A czeplédi kir. járásbírósnál dr. Dományi Izidor a mult héten átvette a telekkönyvi ügyek előadását.

— **Nem színész, hanem szabadsághős.** Reitter Mártonnak lapunk 15. számában megjelent életrajzára vonatkozólag Budapestről kapott utólagos információ alapján készítem rectificálom, hogy Reitter Gyula nem színész, hanem tanító, gazdatiszt és szabadsághős volt, kiről a „Budapest“ napilap annak idején a következő necrologgal emlékezett meg: „Reitter Gyula, volt 1843-iki honvéderemester, e hó 4-én (1895. febr. 4.) Nagy-Abonyban meghalt. A boldogult vitéz katona volt, résztvett a solferióni és magentai ütközetekben, majd az olaszországi magyar légióban lépvén, Földváry Károly parancsnoknak, valamint Garibaldinak, kedvelt katonája volt. Az olasz honi magyar segélyőrseregnek feloszlásakor Kossuth Lajos az 1848-49-iki honvéderem viselésére jogosította.“ — A családban van színész is, még pedig az elhunyt Reitter Sándor tanárnak a fia: Dénes. V. I.

— **M. K. Mezőgazdasági Múzeum.** Budapestre utazó olvasóink figyelmét felhívjuk a m. kir. mezőgazdasági múzeumra, melynek gyűjteményeit nemcsak a mezőgazdák, hanem mindazok haszonnal és tanulsággal tekinthetik meg, kik a mezőgazdaság vagy valamelyik ága iránt érdeklődéssel viseltetnek. E múzeumban hasznos és kárttevő állatok gyűjteménye, növénytermelési, kertészeti, gyümölcsészeti, szőlészeti, állattenyésztési, baromfityésztési, méhészteti, selyemtermelési tárgyak, gép- és eszköz-modellek, talaj- és műtrágya-minták, emléktárgyak, épület-modellek, statisztikai kimutatások stb. láthatók. A múzeum, mely a VII. ker., Kerepesi-ut 72. számú házban van elhelyezve, a hétfői és ünnepeket követő napok kivételével naponként d. e. 9 órától d. u. 1 óráig van nyitva és látogatása ingyenes.

— Nos hát bocsásd meg Emma, hogy ellene voltam házasságtoknak! nem ismertelek. Most magam kérem meg kezdet fiam számára! Tudom, hogy nem kapok kosarat, mert bebizonyítottad mennyire szereted. Jer hát édes leányom borulj a szívemre! nézd...! — és kéro tekintettel tárta ki karjait.

Emma hangos zokogással esett bele a kitárt karokba.

— Szerencse, hogy megeredtek a könyvei; én komolyan feltettem ezt a leánykát, az ő megkövült fájdalomával — mondá az orvos, mikor a Munkácsy leányok Emmát elvezették és ezer kedveskedéssel ágyba fektették.

— Édes jó anyám jöjj ide! hadd csókoljam meg a kezdet! — mondta Laczi, kinyujtva lesóványodott kezeit anyja után.

— No csak semmi felindulás! édes gyermekem! csak légy nyugodt, siess meggyógyulni, hogy mielőbb megtarthassuk a lakodalmat.

— Oh bár a másik két szülő is követné szép példáját! — sóhajtotta Laczi.

— Ők az én szerencsétlenségemen, bánatomon okultak talán! Különben, ha felkelsz fiam, majd meglátogatom én Böszörményinét és Garayné s majd a lelkükre beszélek, én nagyon tudok reájuk hatni!

Munkácsynének igaza volt, az ő rábeszélése eredményezte, hogy a szép Kapor leányok egyszerre esküdtek és egyszerre indultak nász utra Olaszország kék ege alá.

Reformálják a zóna-tarifát.

Több fővárosi lap közli, hogy Hegedüs kereskedelmi miniszter utasította az államvasut igazgatóságát, hogy a pénzügyileg teljesen bevált zónarendszernek érvényben hagyásával a díjszabást oly irányban dolgozza át, hogy a középső távolságok 20 százalékkal leszállítottassanak minden vonatknál. E szerint új 6 zóna lesz felállítva, minek folytán mi új számu zónakörzetbe jutunk. A személy-forgalomnál ez a körülmény nem tesz változást a díjakra nézve, csupán a távolabb eső zónákba lesz mérsékelve a díjtétel, — új lesz az is, hogy a 20-ik zónájú jegyekkel, valamint a 24 órán túl terjedő időt igénylő utazás is egyszer meg lesz szakítható. — Ezzel a reformmal vasuti díjtételeink olcsóbbak lesznek az osztrák és a porosz díjtételeknél is.

Földmívelők congressusa.

F. hó 17. és 18-án tartották meg a magyar földmívelők-és kisgazdák országos kongresszusukat, melyen bizony semmi felemlítésre méltó dolog nem történt, veszekedtek, izetlenkedtek a vezető elemek egymás között, végül egy női kongresszista — Kürti Mária — jó pofon csördítette egyik férfi collegáját — Izrael Jakabot — aki viszont a nőt kontyolta meg, — mire kimondták, hogy az általános titkos választói jogért küzdenek, csak szocialdemokrata jelöltekre szavaznak.

A biciklizés megérthet.

Bizony megárt akárhányszor a biciklizés 16 évnél fiatalabb fiúnak és leánynak, mivel hogy mint minden megerőltető testi mozgás, úgy a biciklizés is megérthet a fiatal szervezetnek, különösen a szív-baj az, amitől tartani lehet.

Szabályrendelet a gyermekek korcsmázása ellen.

* Pestvármegye szigorú rendszabályt hozott a gyermekek korcsmázása tárgyában. A határozat többek közt azt mondja: „Az oly korcsmáros tehát, aki a vármegyei szabályrendelet ellen vét, feltétlenül közrendészeti és rendőri kihágást követ el s így az a főszolgabírásnak haladéktalanul bejelentendő, akik is utasítanak, hogy a megtörő intézkedéseket a legszigorubb módon foganatosítsák és ugy a községek, mint a főszolgabírók arra törekedjenek, hogy az államkincstártól oly korcsmáros, aki ilyen kihágásért büntetve volt, korcsma-jogot többé ne kapjon. Majd utána nézünk!

A hirdetési bélyeg.

Eltörlik július 1-étől a hirdetési bélyeget nemcsak a hírlapok örömeire, hanem a gyárosok, kereskedők, iparosok hasznára és javára is. A kínálat és kereslet a hírlapok révén olcsóbb és nagyobb lehet, miáltal a hazai ipar és kereskedelem minden esetre fejlődni fog. Hogyan, hol és mikor hirdethető legjobban és legsikeresebben, megtudható az „Általános Tudósító” hirdetési osztályánál (tulajdonos Leopold Gyula szerkesztő) Budapest, VII. Erzsébet-körút 34., ahol — mint számos elismerés és ajánlás igazolja, fölülmulhatatlan pontossággal, odaadó lelkiismeretességgel, kiváló szakértelemmel és olcsón eszközlik az összes rendeléseket, hirdetéseket úgy a budapesti, mint a vidéki lapokban.

A tátott száju vasuti ör.

A „Mindszenti Lap”-ból vettük át az alábbi komikus esetet: Itt történt valahol, nem mondjuk meg hol, se nem igen közel, se nem igen messze. A vasuti bakter megbetegedett. Beírt a városba, hogy jöjjön ki hozzá az orvos, mert már alig áll a lábán. A doktor épen hűsült s gondolt egy nagyot, zseniálisat. Megizente a bakternek, hogy nem mehet ki trespánán, hanem vagy a déli, vagy a délutáni vonattal arra utazik s minthogy a vonat nem áll meg, tehát nyujtsa ki a nyelvét, majd menetközben megvizsgálja s a legelső állomásra visszajövet megírja a receptet, beküldhet estére érte.

Ugy is történt. Ment a déli vonat.

A bakter már messziről nyujtja a vonat elé a nyelvét. A mozdonyvezető dühösen int neki, kikéri magának az ilyen nyelvöltögetést. Figyelmezteti a fülöt rá, az is megbotránkozik. A főkapitány, a kalauzok, a fékezők valamennyien megálltak munkájukban, ilyen szemtelenséget még őről nem tapasztaltak. Az utasok kineéznek, a bakter még jobban öltögeti nyelvét, nehogy elvétsé a doktor. Az utasok kikérik maguknak az ily csu-

folódást. A szolgálati kupéban alszik egy főfelügyelő, azt felköltik, hogy mit csinál ez az ör. A főfelügyelő dühösen kel fel álmából, kinéz, az ör feleje is kiölti a nyelvét. A legközelebbi állomásra sürgönyöznek a központhoz s vizsgálatot kérnek. Jön a délutáni vonat, jön vele a vizsgáló tisztviselő; az ör már messziről nyujtja a nyelvét s lengeti a vörös zászlót. A jelenet ugyanaz, mint délben. A vizsgáló épen eleget látott, dühösen teszi meg visszamenet a jelentést. Este beküld az ör az állomásra a receptért. Elküldik neki az írást, hogy csuf magaviseletéért 6 frt 40 kr-ra van büntetve. Az ör csodálkozik és elkeseredik. Nem érti a dolgot. Hát ilyenek történnek ebben a szélben a világon.

Az olasz borvám. Tudvalevő dolog, hogy az olasz vámszerződés pótlékának az a záradéka, a mely a határforgalom kedvezményét egész Olaszországra kiterjeszti, mily károkat okozott Magyarországra bortermelésének. Világossá válik a kárunk mértéke abból, ha nézzük, hogy az 1892-ben kötött szerződés mily hatással volt az olasz borbehozatal emelésére. Volt ugyanis a behozatal Magyarországra 1000 q.-ban:

1890. évben	—	1895. évben	226
1891. „	1	1896. „	525
1892. „	283	1897. „	929
1893. „	632	1898. „	917
1894. „	504	1899. „	887

A monarchia külügyi kormánya már most megkezdte a tárgyalásokat az olasz kormányval az iránt, hogy a kereskedelmi szerződésnek 1902-ben leendő felmondásánál ez a borklauzula a monarchia érdekeinek tekintetbevételével módosíttassék. Maga az olasz kormány is tisztában van azzal, hogy ennek a záradéknak restitúálása az új kereskedelmi szerződésben teljesen ki van zárva. Ezért legujabban abban az irányban tett lépéseket, nem lenne-e lehetséges, a borklauzulát 1902-n tul is oly módon fentartani, hogy viszont az olasz kormány az osztrák-magyar sör bevitelénél valami hasonló sörklauzulát léptetne életbe. Mi a magunk részéről, tekintve, hogy azt a kárt, amelyet az olasz bor beözönlése a magyar bortermelésnek okozott, a sörkivitel megkönnyítése semmiképp sem ellensúlyozhatja, vagy legalább az Magyarországra nézve nem ellensúlyozhatja, az olasz kormány propositióját teljesen elfogadhatlanak tartjuk és bizton reméljük, hogy a magyar kormánynak sikerülni fog mindenféle kompenzacionális politika helyett ezt a sérelmes vámkedvezményt az új vámszerződésből egyszeruen kiküszöbölni.

CSIKÓ LEGELŐ.

Jász-Fényszaru pusztá, Kara határában, volt Ficzek Minorich-féle birtokon létesített csikó legelőre, nének kizárásával csikók elfogadhatnak legeltetésre. A legeltetési időny május elsejétől beszorulásig, vagyis október végéig tart.

A legeltetési díj darabonként 13 forint.

A csikók részére megfelelő aklok, kifutók, kutak és épületek; a telepnek szerződött állatorvosa és kovácsa van, ki a csikókat időszakonként megvizsgálja, illetve körömlöni tartozik és ezen fizetésért a tenyésztők megelégedésére fog jószáguk gondoztatni.

Ugyszinte **gulyabeli marha** korlátolt számban elfogadhat legelőre; **egy darab marha legeltetési díja 10 frt, egy rugott bornyu ára 8 frt.**

A legelő terület Abonytól két órányira esik, minőségre nézve elsőrendű.

A bérlegelőre vonatkozó mindennemű felvilágosítással szolgál és előjegyzéseket elfogad:

IFJB. SCHEFTSIK ISTVÁN,
SZOLNOKON.

A legelőbér a jószág átadásakor előlegesen fizetendő. 3-4

Kert megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy az Abony város tulajdonát képező

„Erzsébet-Liget“

f. hó 29-én vasárnap Völgyi József első zene-kara közreműködése mellett ünnepélyesen megnyitattik.

A n. é. közönség nagybecsü pártfogását kéri

A BÉRLŐ.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzeséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, továbbá járgány-csésplőgépek, lóhere-csésplők, tisztító-rosták, korolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénacéplők, boronák.

„Columbia-Drill“ legjobb sorvetőgép, szeeskaavágók, répvágók, kukoricza-morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egyetemes acél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kint-natra tuzen és barmen-tör-külföldnek.

Lincolni törzsgvárunk a világ le-nagvobb locomobil- és csésplőgép-gyára

* Az „Ifjuság és Egészség”-ből.